

შპს „2020“

ს/ნ 406299394

2020 წლის ფინანსური ანგარიშგების

სააღრიცხვო პოლიტიკა და ახსნა
განმარტებითი შენიშვნები

ფინანსური მდგომარეობა	
ფინანსური მდგომარეობა	31/12/2020
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	55224
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	54224
სხვა პირებზე ავანსებად და სესხებად გაცემული ფულადი სახსრები	8505
მარაგები	176108
მზა პროდუქცია	176108
სხვა	0
საინვესტიციო ქონება	0
სხვა მოკლევადიანი აქტივები	0
ბიოლოგიური აქტივები	0
თვითღირებულების მოდელით	0
გადაფასების მოდელით	0
გუდვილი	0
სხვა არამატერიალური აქტივები	0
ძირითადი საშუალებები	0
ინვესტიციები შვილობილ კომპანიებში	0
ინვესტიციები სხვა საწარმოთა წილობრივ ინსტრუმენტებში	0
სხვა გრძელვადიანი აქტივები	0
სულ აქტივები	294061
ვალდებულებები	
საიჯარო ვალდებულება	0
სავაჭრო ვალდებულებები	177046
ანარიცხები	0
ვალდებულებები თანამშრომელთა მიმართ	0
საგადასახადო ვალდებულებები	1526
გამოუმუშავებელი შემოსავალი	0
მოკლევადიანი ნასესხები სახსრები	0
გრძელვადიანი ნასესხები სახსრები	0
მიღებული გრანტები	0
სხვა ვალდებულებები	0
სულ ვალდებულებები	178572
საკუთარი კაპიტალი	
სააქციო კაპიტალი (შპს-ს შემთხვევაში 'კაპიტალი', კოოპერატივის შემთხვევაში 'საპაიო კაპი	0
საემისიო შემოსავალი	0
გამოსყიდული საკუთარი აქციები	0
გაუნაწილებელი მოგება / (დაგროვილი ზარალი)	115489
გადაფასების რეზერვი	0
საკუთარი კაპიტალის სხვა კომპონენტები	0
სულ საკუთარი კაპიტალი	115489
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები	294061
სულ მოკლევადიანი აქტივები	294061
სულ მოკლევადიანი ვალდებულებები	294061

საქმიანობის შედეგები	
საქმიანობის შედეგები	31/12/2020
ნეტო ამონაგები	5816358
საქონლის გაყიდვიდან	5816358
მომსახურების გაწევიდან	0
სამშენებლო ხელშეკრულებებიდან	0
სხვა	0
გაყიდვების თვითღირებულება	-5431005
საწყისი მარაგები	0
მარაგების შესყიდვა	0
გადამუშავების დანახარჯები	0
საბოლოო მარაგები	0
საერთო მოგება	385353
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	0
დასაქმებულთა ანაზღაურება	-77103
ცვეთა / ამორტიზაციის ხარჯი	0
საპროცენტო შემოსავალი	0
საპროცენტო ხარჯი	0
იჯარის ხარჯი	-21000
ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯი	0
სულ საოპერაციო ხარჯები	-98103
საოპერაციო მოგება	287250
გაუფასურების (ხარჯი) / აღდგენა:	
ფინანსური აქტივების გაუფასურების (ხარჯი) / აღდგენა	0
მარაგების გაუფასურების (ხარჯი) / აღდგენა	0
სხვა არაფინანსური აქტივების გაუფასურების (ხარჯი) / აღდგენა	0
წმინდა შემოსულობა / (დანაკარგი) უცხოური ვალუტით ვაჭრობიდან და სავალუტო სახსრების გადაფასებიდან	0
მიღებული დივიდენდები	0
სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი / (ხარჯი)	-7661
მოგება / (ზარალი) მოგების გადასახადის ხარჯამდე განგრძობითი ოპერაციებიდან	279589
მოგების გადასახადის ხარჯი	0
საანგარიშგებო პერიოდის მოგება / ზარალი	279589
სხვა სრული შემოსავალი / (ზარალი):	
ძირითადი საშუალებების (მათ შორის, ბიოლოგიური აქტივების) გადაფასების რეზერვი	0
სხვა (მათ შორის წილი ერთობლივი და მეკავშირე საწარმოების უძრავი ქონების გადაფასების რეზერვი და დადგენილ გადასახდელიანი პროგრამები)	0
სხვა სრული შემოსავალი / (ზარალი), სულ:	0
მთლიანი სრული შემოსავალი / (ზარალი)	279589
საკუთარი კაპიტალი საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისში	0
ახალი აქციების გამოშვება (შპს-ს შემთხვევაში 'კაპიტალის გაზრდა', კოოპერატივის შემთხვევაში 'საპაიო კაპიტალის გაზრდა')	0
განაწილება მესაკუთრეებზე (მათ შორის დივიდენდი)	-139485
სხვა ცვლილებები გაუნაწილებელ მოგებაში	-24615
კაპიტალის სხვა ცვლილებები	0
საკუთარი კაპიტალი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს	115489

ფულადი სახსრების მოძრაობა	
ფულადი სახსრების მოძრაობა	31/12/2020
საოპერაციო საქმიანობიდან წარმოქმნილი (საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები	55224
საინვესტიციო საქმიანობიდან წარმოქმნილი (საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები	0
საფინანსო საქმიანობიდან წარმოქმნილი (საფინანსო საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები	0
ფულადი სახსრების შემოსვლა (გასვლა)	55224
ვალუტის კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე	0
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისში	0
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს	55224

1. პრეამბულა

სააღრიცხვო პოლიტიკის არსი და ასპექტები

საწარმო, რომელიც ბუღალტრულ აღრიცხვასა და ფინანსურ ანგარიშგებას აწარმოებს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებით (ფასს), **ვალდებულია** შეიმუშაოს სააღრიცხვო პოლიტიკა და ბუღალტრული აღრიცხვის წარმოებისა და ფინანსური ანგარიშგების შედგენის დროს იხელმძღვანელოს სააღრიცხვო პოლიტიკაში აღწერილი დებულებებით.

სააღრიცხვო პოლიტიკა განსაკუთრებული პრინციპების, საფუძვლების, შეთანხმებების, წესებისა და პრაქტიკის ერთობლიობაა, რომელიც გამოიყენება საწარმოში ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესში.

სააღრიცხვო პოლიტიკას საწარმო ირჩევს დამოუკიდებლად და მასზე პასუხისმგებლობა საწარმოს ხელმძღვანელს ეკისრება. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი დებულებები აუცილებლად უნდა გამომდინარეობდეს ფასს-დან. ამის მაგალითია ბასს 8 (გთხოვთ იხილოთ სტანდარტი მე-2 თავში), რომლის მე-7 პუნქტი განმარტავს, რომ „როცა სტანდარტი ან ინტერპრეტაცია კონკრეტულად ეხება რომელიმე ოპერაციას, სხვა მოვლენას ან გარემოებას, სააღრიცხვო პოლიტიკა, რომელიც ამ შემთხვევაში გამოიყენება, უნდა განისაზღვროს ამ სტანდარტის ან ინტერპრეტაციის გამოყენებით, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბასსს) მიერ მოცემული სტანდარტის ან ინტერპრეტაციისათვის გამოცემული შესაბამისი დანერგვის მითითებების გათვალისწინებით“.

ფასს-ში ჩამოყალიბებული სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების შედეგი ასახვას პოულობს ფინანსურ ანგარიშგებაში, რომელიც შეიცავს შესაბამის და საიმედო ინფორმაციას ოპერაციების, სხვა მოვლენების ან პირობების შესახებ, რომლისთვისაც იგი გამოიყენება. ეს პოლიტიკა არ უნდა გამოიყენებოდეს მაშინ, როცა მისი გამოყენების შედეგი არაარსებითია. ამავე დროს, მიზანშეწონილი არ არის განხორციელდეს ან შეუცვლელად დარჩეს ფასს-დან არაარსებითი გადახვევები, საწარმოს ფინანსური მდგომარეობის, მისი საქმიანობის შედეგების ან ფულადი ნაკადების წარმოდგენისას.

სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევის დროს ხელმძღვანელობამ უნდა გაითვალისწინოს შემდეგი წყაროების გამოყენების შესაძლებლობა:

ა) სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მოთხოვნები და მითითებები, რომლებიც დაკავშირებულია მსგავს და მონათესავე საკითხებთან; და

ბ) აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების განმარტებები, მათი აღიარების კრიტერიუმები და შეფასების კონცეფციები.

სააღრიცხვო პოლიტიკის მიღებას გარკვეული მიზანი და მნიშვნელობა აქვს, რათა ინფორმაციის მომხმარებლებს საწარმოს საქმიანობის შედეგებზე, ქონებრივ და ფინანსურ მდგომარეობაზე, სრული და საიმედო ინფორმაცია მიაწოდოს შეფასებისა და გადაწყვეტილებების მისაღებად.

საწარმოს სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევა ხდება ფასს-ზე დაყრდნობით.

მიუხედავად იმისა, რომ სააღრიცხვო პოლიტიკაზე პასუხისმგებლობა ხელმძღვანელს ეკისრება, სააღრიცხვო პოლიტიკა შეიძლება შეირჩეს (შემუშავდეს) საწარმოს საბუღალტრო, საფინანსო, იურიდიული და საწარმოს სხვა სამსახურების წარმომადგენლებისგან შემდგარი

სპეციალური კომისიის ან საკონსულტაციო (აუდიტური) ფირმის მონაწილეობით.

საწარმომ უნდა აირჩიოს სააღრიცხვო პოლიტიკა და უცვლელად გამოიყენოს მსგავსი სამეურნეო ოპერაციებისათვის, სხვა მოვლენის ან პირობებისათვის, თუ სტანდარტი ან ინტერპრეტაცია სპეციალურად არ მოითხოვს ან ნებას არ რთავს, მოხდეს ელემენტების კატეგორიზაცია, რომლებისთვისაც სხვადასხვა პოლიტიკა შეიძლება მისაღები იყოს. თუ სტანდარტი ან ინტერპრეტაცია სპეციალურად მოითხოვს ან ნებას რთავს, მოხდეს ელემენტების ამგვარი კატეგორიზაცია, უნდა შეირჩეს შესაბამისი სააღრიცხვო პოლიტიკა და უცვლელად იყოს გამოუყენებელი თითოეული კატეგორიისათვის.

სააღრიცხვო პოლიტიკის საფუძველია ფასს-ის ძირითადი დაშვებები – **დარიცხვის მეთოდი და ფუნქციონირებადი საწარმო.**

დარიცხვის მეთოდის თანახმად, სამეურნეო ოპერაციების შედეგებისა და სხვა მოვლენების აღიარება ხდება მათი მოხდენისთანავე. ამასთან, ისინი ერთდროულად აისახება ბუღალტრულ რეგისტრებსა და ამავე პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში. დარიცხვის მეთოდტ მომზადებული ფინანსური ანგარიშგება ინფორმაციის მომხმარებელს აცნობს არა მხოლოდ იმ სამეურნეო ოპერაციას, რომლებიც მოიცავს ფულადი საშუალებების გადახდასა და მიღებას, არამედ მომავალში გასანაღდებელ ვალდებულებებსა და მისაღებ მოთხოვნებს. ამგავრად, დარიცხვის მეთოდის გამოყენებით სამეურნეო ოპერაციებისა და მოვლენების აღიარება ხდება მათი განხორციელებისთანავე და ისინი აისახება იმ პერიოდის ბუღალტრულ რეგისტრებსა და ფინანსურ ანგარიშგებაში, რომელსაც თარიღით მიეკუთვნება. დარიცხვის მეთოდი არ გამოიყენება ნაღდი ფულის მოძრაობასთან მიმართებაში. კერძოდ, ბასს 1 განმარტავს, რომ „საწარმოს ფინანსური ანგარიშგება უნდა მომზადდეს დარიცხვის მეთოდის გამოყენებით, გარდა ფულადი სახსრების მოძრაობის შესახებ ინფორმაციისა“.

ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვებასთან დაკავშირებით ბასს 1 განმარტავს, რომ „საწარმოს ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესში, მისმა ხელმძღვანელობამ უნდა შეაფასოს, აქვს თუ არა საწარმოს საქმიანობის გაგრძელების უნარი, როგორც ფუნქციონირებად საწარმოს. ფინანსური ანგარიშგება უნდა მომზადდეს საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გათვალისწინებით, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც საწარმოს ხელმძღვანელობას

განზრახული აქვს საწარმოს ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არა აქვს რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს. თუ საწარმოს ხელმძღვანელობამ იცის ამის შესახებ, მან შეფასების დროს უნდა ახსნას ის არსებითი მოვლენები, რაც ეჭვქვეშ აყენებს საწარმოს შემდგომი ფუნქციონირების შესაძლებლობას. თუ ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესში გათვალისწინებული არ არის ფუნქციონირებადობის პრონციპი, საჭიროა ამ ფაქტის და აგრეთვე იმ საფუძვლების განმარტება შენიშვნებში, რის მიხედვითაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება. ასევე მითითებული უნდა იყოს მიზეზი, რის გამოც საწარმო არ შეიძლება ჩაითვალოს ფუნქციონირებად საწარმოდ“.

ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების მართებულობის შეფასებისას, საწარმოს ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს ნებისმიერ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას საწარმოს მომავალი საქმიანობის შესახებ, რომელიც გულისხმობს ბალანსის შედგენის თარიღიდან სულ მცირე თორმეტ თვეს. აღნიშნული ფაქტების განხილვის სერიოზულობა დამოკიდებულია კონკრეტულ სიტუაციაზე, თუ საწარმო წარსულში მომგებიანი იყო და ფინანსური რესურსები მისთვის ხელმისაწვდომია, დასკვნა ფუნქციონირებადობის შესახებ შესაძლოა მომზადდეს დეტალური ანალიზის გარეშე. სხვა შემთხვევაში, საწარმოს ფუნქციონირებადობის საფუძველი რეალურად რომ ჩაითვალოს, საწარმოს ხელმძღვანელობას შეიძლება, თელი რიგი ფაქტორების განხილვა დასჭირდეს, რომლებიც დაკავშირებული იქნება საწარმოს მიმდინარე და მოსალოდნელ მომგებიანობასთან, ვალების დაფარვის გრაფიკებთან და დაფინანსების შესაძლო წყაროებთან.

იმ შემთხვევაში, თუ არ არსებობს სტანდარტი ან ინტერპრეტაცია, რომელიც სპეციალურად გამოიყენება მოცემული ოპერაციის, სხვა მოვლენის ან გარემოებისათვის, ხელმძღვანელობამ უნდა შეიმუშაოს ისეთი სააღრიცხვო პოლიტიკა, რომლის საფუძველზე მიღებული ინფორმაცია:

ა) შეესაბამება მომხმარებლის ეკონომიკური გადაწყვეტილების საჭიროებას; და

ბ) საიმედოა იმ თვალსაზრისით, რომ ფინანსური ანგარიშგება:

1. სამართლიანად ასახავს საწარმოს ფინანსურ მდგომარეობას, საქმიანობის შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას;
2. გამოხატავს ოპერაციების, სხვა მოვლენების ან პირობების ეკონომიკურ შინაარსს და არა ფორმას;
3. ნეიტრალურია, ე.ი. თავისუფალია სუბიექტური დამოკიდებულებისაგან;
4. არის წინდახედული;
5. არის დასრულებული ყველა არსებით ასპექტში.

სააღრიცხვო პოლიტიკის დამოუკიდებლად შემუშავების დროს სრულყოფილად რომ იქნეს გათვალისწინებული ზემოთ აღნიშნული მოთხოვნები, ძირითად დაშვებებთან ერთად, აუცილებელია ფინანსური ანგარიშგების ხარისხობრივი მახასიათებლების უპირობო დაცვა:

- აღქმადობა – ინფორმაციის ისეთი ფორმით მიწოდება, რომელიც ადვილად გასაგები და გამოსაყენებელი იქნება მომხმარებლისათვის.
- შესაბამისობა – ინფორმაცია უნდა იყოს: სასარგებლო მომხმარებელთა ყველა დონისათვის გადაწყვეტილების მისაღებად.

- საიმედოობა – ინფორმაცია უნდა იყოს ნეიტრალური, სრული, სამართლიანად წარდგენილი და შინაარსის ფორმაზე აღმატებული.
- შესადარისობა – ანგარიშგებები უნდა იყოს ფორმით მსგავსი, რომ ინფორმაციის მიმღებს შეეძლოს, სხვადასხვა პერიოდის მონაცემების ერთმანეთთან შედარება.

აღქმადობა და შესადარისობა ინფორმაციის წარდგენასთან დაკავშირებული მახასიათებელია, ხოლო შესაბამისობა და საიმედოობა – ფინანსური ანგარიშგების შინაარსის მახასიათებელი.

ასევე შესაძლებელია საწარმოს სააღრიცხვო პოლიტიკის შეცვლა. ბასს 8 განმარტავს, რომ საწარმოს სააღრიცხვო პოლიტიკის შეცვლა შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ცვლილება მოითხოვება სტანდარტის ან ინტერპრეტაციის მიერ იმ შემთხვევაში, თუ სააღრიცხვო პოლიტიკის შეცვლა უზრუნველყოფს ფინანსურ ანგარიშგებაში უფრო საიმედო და შესაბამისი ინფორმაციის წარდგენას საწარმოს მიერ განხორციელებული სამეურნეო ოპერაციების, სხვა მოვლენების ან პირობების გავლენის შესახებ საწარმოს ფინანსურ მდგომარეობაზე, სამეურნეო საქმიანობის შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობაზე.

2. ზოგადი დებულება

შ.პ.ს. „2020“ რეგისტრირებულია 2020 წლის 16 იანვარს, სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მიერ. იურიდიული მისამართი: საქართველო, თბილისი, სამგორის რ-ნი, სოფ. ნასაგური, იოსებ აბაკელიას ქ. N 5. ფაქტიური მისამართი: ბენზინ გასამართი სადგური თბილისი, კახეთის გზატკეცილის 21-ე კმ.

; საიდენტიფიკაციო კოდი: 406299394;

საწარმოს ძირითადი საქმიანობის საგანია:

- ნავთობ პროდუქტების ყიდვა-გაყიდვა;
- უძრავი ქონების იჯარა;

და ასევე საზოგადოებას უფლება აქვს მოგების მიღების მიზნით განახორციელოს კანონით აუკრძალავი ნებისმიერი საქმიანობა, მიუხედავად იმისა, არის თუ არა ეს საქმიანობა სადამფუძნებლო დოკუმენტებით გათვალისწინებული. ის საქმიანობა, რომელიც კანონმდებლობით შესაძლებელია მხოლოდ სპეციალური ლიცენზიის/ნებართვის საფუძველზე, დასაშვებია მხოლოდ შესაბამისი ლიცენზიის/ნებართვის მიღების მომენტიდან.

საზოგადოების დამფუძნებელი პარტნიორები არიან:

დალი არსენიძე (პ/ნ 01024056202), დაბადებული 24.02.2025 წ. დაბ.ადგილი : საჩხერე, მცხოვრები საქართველო, თბილისი, სამგორის რ-ნი, სოფ. ნასაგური, იოსებ აბაკელიას ქ. N 5.

წილი–100%.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი არ ჰყავს;

სავაჭრო წარმომადგენლები ან პროკურისტები არ ჰყავს;

ვიდრე წილთა 100 % საზოგადოებაში ეკუთვნის აკბარ ომაროვს, საზოგადოების კრების ფუნქციებს იგი ახორციელებს ერთპირობზულად.

საწესდებო კაპიტალი 0,00 ლარი, პასუხისმგებლობა კრედიტორის წინაშე შემოიფარგლება მთელი მისი ქონებით (საქართველოს კანონი მეწარმეთა შესახებ მუხლი 44.) საზოგადოების უმაღლეს მმართველობით ორგანოს წარმომადგენს პარტნიორთა კრება.

საზოგადოების ხელმძღვანელობისა და წარმომადგენლობის უფლება აქვს დალი არსენიძე (პ/ნ 01024056202), დაბადებული 24.02.2025 წ. დაბ.ადგილი : საჩხერე, მცხოვრები საქართველო, თბილისი, სამგორის რ-ნი , სოფ. ნასაგური, იოსებ აბაკელიას ქ. N 5.

დირექტორის ხელმძღვანელობის უფლება გულისხმობს უფლებამოსილების ფარგლებში საწარმოს სახელით გადაწყვეტილებების მიღების უფლებას.

დირექტორი უფლებამოსილია მინდობილობის გარეშე დამოუკიდებლად იმოქმედოს საზოგადოების სახელით და წარმომადგინოს საზოგადოება მესამე პირებთან ურთიერთობაში.

დირექტორის ხელმძღვანელობითი და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილება შესაძლებელია შეიზღუდოს მხოლოდ პარტნიორთა საერთო კრების გადაწყვეტილებით.

საწარმოს სარეგისტრაციო მონაცემების ცვლილების რეგისტრაციის უზრუნველყოფის ვალდებულება ეკისრება საწარმოს დირექტორს. ეს ვალდებულება არ ზღუდავს პარტნიორის (პარტნიორების) და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ან სხვა დაინტერესებული პირების უფლებამოსილებას, უზრუნველყონ ცვლილების რეგისტრაცია.

საზოგადოების ანგარიში გახსნილია: ს.ს. ვითიბი ბანკი საქართველო ; ა/ა GE75VT9800000036543608 GEL.

სააღრიცხვო პოლიტიკა შემუშავებულია სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების გათვალისწინებით, საქართველოს კანონი „მეწარმეთა შესახებ“, საქართველოს კანონი „ბუღალტრული აღრიცხვისა და რეგულირების შესახებ“, საქართველოს „საგადასახადო კოდექსი“.

მოცემული სააღრიცხვო პოლიტიკა მოქმედებაში შედის 2020 წლის 20 იანვარს და მოქმედებს საწარმოს ფუნქციონირების მთელ პერიოდში.

ბუღალტრული აღრიცხვისა და ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაზე პასუხისმგებელია საზოგადოების დირექტორი (ხელმძღვანელი), იგი უზრუნველყოფს აღრიცხვა ანგარიშგებასთან დაკავშირებულ მთავარი ბუღალტერის (ფინანსური მენეჯერის) ყველა მოთხოვნის დროულად შესრულებას.

3. აღრიცხვის შერჩეული წესები და მეთოდები

ფასს–ის ძირითადი დაშვების შესაბამისად შპს „2020“ –ის ფინანსური ანგარიშგება მზადდება დარიცხვის მეთოდის გამოყენებით, კერძოდ – სამეურნეო ოპერაციების შედეგებისა და სხვა მოვლენების აღიარება ხდება მათი მოხდენისთანავე.

დარიცხვის მეთოდის გამოყენებისას გადასახადის გადამხდელმა შემოსავლები და ხარჯები უნდა აღრიცხოს შესაბამისად შემოსავლების მიღების უფლების მოპოვებისა და ხარჯების

აღიარების მომენტის მიხედვით, შემოსავლების ფაქტობრივად მიღებისა და ხარჯების ფაქტობრივად გაწევის მომენტის მიუხედავად.

შპს „2020“ ბუღალტრული აღრიცხვა ეფუძნება შემდეგ პრინციპებს:

- **ორმხრივობის პრინციპის** თანახმად, თითოეულ ოპერაციას ორი მხარე აქვს. იგი ერთიდაიგივე ოდენობით იწვევს ცვლილებას საწარმოს აქტივებშიც და მის შესაბამის წყაროებშიც. ამ პრინციპს ემყარება ორმაგი ასახვის მეთოდი და საბალანსო ტოლობა:

აქტივები = ვალდებულებები + კაპიტალი.

- **ფულადი შეფასების პრინციპის** თანახმად ბუღალტრული აღრიცხვის შესწავლის ობიექტს წარმოადგენს მხოლოდ ის აქტივები და ვალდებულებები, მოვლენები და ოპერაციები, რომელთა ფულადი საზომით გამოსახვა, ანუ შეფასებაა შესაძლებელი. სამეურნეო საქმიანობაში მომხდარი ყველა ცვლილება, ბუღალტრულ აღრიცხვაში შეფასების ერთიანი, განმაზოგადებელი საზომით უნდა აისახოს. ასეთს ფულადი საზომი წარმოადგენს.
- **საწარმოს მთლიანობის (ავტონომიურობის) პრინციპი** გულისხმობს იმას, რომ საწარმოს ფინანსურ ანგარიშგებებში ასახული ინფორმაცია მხოლოდ სამეურნეო სუბიექტს ეხება და არა მისი დამფუძნებლის ან მესამე მხარის საქმიანობას. საწარმოს ფინანსური ანგარიშგების შედგენა მხოლოდ საწარმოს ბუღალტრულ აღრიცხვაში ასახული მონაცემების საფუძველზე ხდება.
- **უწყვეტობა**, რომლის დროსაც ჩვეულებრივ, საწარმო განიხილება, როგორც უწყვეტი პროცესი, რაც მისი ფუნქციონირების მომავალში განუსაზღვრელად გაგრძელებას ნიშნავს. იგულისხმება, რომ საწარმოს უახლოეს მომავალში გადაწყვეტილი არა აქვს თავისი საქმიანობის ლიკვიდაცია ან არსებითი შეკვეცა. აქედან გამომდინარე, უწყვეტობის პრინციპი დაკავშირებულია ბასს-ის ერთერთ ძირითად დაშვებასთან "ფუნქციონირებადი საწარმო", რომელიც ასევე ნიშნავს საწარმოს საქმიანობის უსასრულოდ გაგრძელებას და რომ მისი შეწყვეტა უახლოეს საპროგნოზო მომავალში (სულ ცოტა ერთი წლის განმავლობაში მაინც) მოსალოდნელი არ არის.
- **პირვანდელი ღირებულების პრინციპის** თანახმად, ყველა ხარჯი პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება. აქტივების შემენაზე გაწეული დანახარჯების ჯამი კი, **თვითღირებულებას** წარმოადგენს.
- **კონსერვატიზმი** – ბუღალტრული აღრიცხვა არ უნდა იძლეოდეს ფინანსური მდგომარეობის გაუმართლებელ ოპტიმისტურ შეფასებებს.
- **მატერიალურობა (არაარსებითობა)** – ბუღალტრულ აღრიცხვაში მხედველობაში არ მიიღება არაარსებითი ფაქტი.
- **რეალიზაციის პრინციპი** გულისხმობს, რომ საწარმოს შემოსავლების აღიარება და ბუღალტრულ აღრიცხვაში ასახვა აქტივის მყიდველზე გადაცემის, ან მომსახურების გაწევის მომენტში ხდება. მაშასადამე, საქონლის გაყიდვიდან (მომსახურების

გაწევიდან) მიღებული ამონაგები შემოსავლად აღიარდება და ბუღალტრულ აღრიცხვაში აისახება მყიდველზე საკუთრებისა და მასთან დაკავშირებული რისკის გადაეცემისას.

- **მყარი ფულადი ერთეულის პრინციპის** არსი მდგომარეობს მასში, რომ ფინანსურ ანგარიშგებებში ასახული სხვადასხვა პერიოდის მონაცემები სტაბილურ ვალუტაშია გამოსახული და მაშასადამე, ეს მონაცემები შესადარისია.
- **მუდმივობა** – გულისხმობს, რომ საწარმოს მიერ მიღებული სააღრიცხვო პოლიტიკა, რომელიც მოიცავს ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის ხელმძღვანელობის მიერ დამტკიცებულ პრინციპებს, პროცედურებსა და წესებს, მუდმივად მოქმედებს, ე.ი. ვრცელდება ერთი საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ მეორეზე.
- **საანგარიშგებო პერიოდის პრინციპი** ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებისა და წარდგენის პერიოდულობას გულისხმობს. საწარმოს საქმიანობა გარკვეულ პერიოდებად შეიძლება დაიყოს, რომელიც საანგარიშგებო პერიოდად იწოდება. ჩვეულებრივ, საანგარიშგებო პერიოდი ერთი წელია. ყოველი წლის ბოლოს მზადდება ფინანსური ანგარიშგება, თუმცა, საჭიროების მიხედვით, შეიძლება იგი ნაკლებიც იყოს, მაგალითად კვარტალი, თვე.
- **შესაბამისობა** – საანგარიშო პერიოდში ის გასავლები მიიჩნევა ხარჯებად, რომელიც მონაწილეობს ამ პერიოდის შემოსავლების მიღებაში.

3. ფულადი საშუალებების აღრიცხვა

ნაღდი ფული სალაროში	ეკონომიკური საქმიანობის პროცესში საწარმოს შეიძლება წარმოექმნას ნაღდი ფულის მოხმარების აუცილებლობა. ნაღდი ფულის მოძრაობა ხორციელდება სალაროს მეშვეობით. სალაროდან ნაღდი ფულის გაცემისა და მიღების ოპერაციებს ასრულებს მოლარე.
ნაღდი ფულის მიღება	სალაროში ნაღდი ფულის მიღება ფორმდება „სალაროს შემოსავლის ორდერით“, გაცემა კი – „სალაროს გასავლის ორდერით“. „სალაროს შემოსავლის ორდერი“ ორი ნაწილისაგან შედგება: ერთი ნაწილი ორდერია, რომელიც ოპერაციის შესრულების შემდეგ რჩება საწარმოში, ხოლო მეორე – ქვითარი, ეძლევა სალაროში ფულის შემომტან პირს. „სალაროს შემოსავლის ორდერის“ ჩამოსაჭრელ ხაზზე, ქვითრის მოცილებამდე ისმება ორგანიზაციის ბეჭედი. მთავარი ბუღალტერის და მოლარის ხელმოწერილი ქვითარი, ორგანიზაციის ტვიფრის ნაწილით, გაიცემა ფულის შემომტანზე, როგორც ოპერაციის შესრულების დამადასტურებელი დოკუმენტი. სალაროს შემოსავლის ორდერზე საკმარისია მხოლოდ მოლარის ხელმოწერა. (თუ სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული „მოლარის თანამდებობრივ ინსტრუქცია“-ში).
ნაღდი ფულის გაცემა	სალაროდან ნაღდი ფულის გაცემა „სალაროს გასავლის ორდერით“. „სალაროს გასავლის ორდერზე“ ხელს აწერს საწარმოს ხელმძღვანელი. ხელმოწერა საჭირო არ არის, თუ სალაროს გასავლის ორდერს ერთვის ფულის გაცემაზე ხელმძღვანელის ხელმოწერილი განკარგულება. სალაროს გასავლის ორდერზე ხელს აწერს აგრეთვე ფულის მიმღები პირიც. ფულის მიმღების იდენტიფიცირების მიზნით, მოლარე ვალდებულია მოითხოვოს პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტი. კუთვნილი ნაღდი ფული შეიძლება გაიცეს მინდობილობით, რომელიც დაერთვის სალაროს გასავლის ორდერს.
ანგარიშსწორება საკონტროლო– სალარო აპარატით	ნაღდი ფულით ანგარიშსწორება ხორციელდება საკონტროლო–სალარო აპარატის მეშვეობით (საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად). საჭიროების შემთხვევაში საწარმოს მთავარ სალაროსთან ერთად, შეიძლება რომ ქონდეს ერთი, რიგ შემთხვევებში კი რამდენიმე საოპერაციო სალარო. სამუშაო დღის ბოლოს, სალარო აპარატის ფისკალური მეხსიერების ამონაწერთან ერთდ, მოლარე–ოპერატორი მთავარ სალაროში აბარებს ნაღდი ფულის დღიურ ამონაგებს და იღებს „სალაროს შემოსავლის ორდერის“ ქვითარს. ანალოგიური ქმედების განხორციელება მოლარე–ოპერატორს შეუძლია საბანკო ანგარიშზე შეტანით.
სალაროს ინვენტარიზაცია	მოლარე არის მატერიალურად პასუხისმგებელი პირი, რასაც თანამდებობაზე დანიშვნის დროს მოლარე ხელმოწერით ადასტურებს. აქედან გამომდინარე ინვენტარიზაცია ტარდება ხელმძღვანელის გადაწყვეტილებით, საინვენტარიზაციო კომისიის მიერ მოულოდნელად, მოლარის თანდასწრებით. სრულად უნდა შემოწმდეს ფულის, არსებობის შემთხვევაში ფასიანი ქაღალდების, მკაცრი აღრიცხვის ბლანკების ფიზიკური ოდენობა და დადგინდეს

	შესაბამისობა არღიცხვის მონაცემებთან. შედეგები ფორმდება „ინვენტარიზაციის აქტით“. ინვენტარიზაციით შეიძლება გამოვლინდეს დანაკლისი ან ზედმეტობა. დანაკლისი დაეწერება მოლარეს, როგორც მატერიალურად პასუხისმგებელ პირს, ხოლო ნაღდი ფულის ზედმეტობა აღიარდება შემოსავალში არასაოპერაციო მოგების სახით.
უნაღდო ანგარიშსწორება	ანგარიშსწორება მხარეთა შორის შეიძლება განხორციელდეს უნაღდოდ, რაც გულისხმობს გადამხდელის ანგარიშიდან ფულის გადარიცხვას მიმღების ანგარიშზე. ეს ოპერაციები ხორციელდება ბანკის მიერ. საბანკო ოპერაციები ცვლიან ნაღდ ფულს ბრუნვაში. საწარმო დამოუკიდებლად ირჩევს ბანკებს საკრედიტო–საანგარიშსწორებო მომსახურეობისთვის და ურთიერთობა ფორმდება ხელშეკრულებით. საწარმო მომსახურე ბანკიდან ღებულობს „ამონაწერს ანგარიშსწორების ანგარიშიდან“. იგი ასახავს ნაშთს ამონაწერის პერიოდის დასაწყისისთვის, ბანკის მიერ განხორციელებულ ჩამოწერებს, ანუ სადებეტო ბრუნვას; ბანკის მიერ განხორციელებულ ჩარიცხვებს და შენატანებს, ანუ საკრედიტო ბრუნვასა და საბოლოო ნაშტს პერიოდის დასასრულისთვის.

4. მოთხოვნების აღრიცხვა

მოთხოვნების წარმოქმნის საფუძვლები და კლასიფიკაცია	ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელების პერიოდში საზოგადოებას ურთიერთობა წარმოექმნება სხვა საწარმოებთან, ორგანიზაციებთან და პირებთან. ეს ურთიერთობა ხორციელდება პროდუქციის (საქონლის) მიწოდების, სამუშაოების შესრულების, მომსახურეობის გაწევის, სესხების გაცემის, გადახდილი ავანსების და სხვა ოპერაციების შედეგად. ნებისმიერი ურთიერთობის წარმოქმნის საფუძველს წარმოადგენს მხარეებს შორის დადებული გარიგება (ზეპირი ან წერილობითი ფორმით), სადაც გაითვალისწინება პროდუქციის მიწოდების ან სხვა შესრულებული სამუშაო–მომსახურეობის პირობები. ნებისმიერი ქმედება შეიძლება განხორციელდეს როგორც თანადროული გადახდით, ისე კრედიტით (შემდგომი გადახდის პირობით), როგორც ეროვნული, ისე უცხოური ვალუტით, რის შედეგადაც წარმოიქმნება დებიტორული დავალიანება ანუ მოთხოვნა. სასაქონლო–მატერიალური ფასეულობების კრედიტით გაყიდვის შემთხვევაში მყიდველი არ იხდის მის ღირებულებას, არამედ ხდება მისი გადავადება. დარიცხვისა და რეალიზაციის პრინციპების შესაბამისად, გაუნაღდებელი მიწოდება და მომსახურეობა აღიარებული უნდა იქნეს არა მხოლოდ დებიტორულ დავალიანებად, არამედ–შემოსავლად. როგორც აღინიშნა, მოთხოვნის წარმოქმნის საფუძვლები სხვადასხვანაირია, ამიტომ ისინი შეიძლება დაჯგუფდეს სავაჭრო, სასესხო, გადახდილი ავანსების და სხვათა სახით.
--	---

	ფინანსური ანგარიშგების შედგენისა და მისი ინფორმაციის მომხმარებლისათვის საჭიროა ინფორმაცია დებიტორული დავალიანების სიდიდის შესახებ მთლიანად და ვადებისა და შემადგენლობის მიხედვით. დაფარვის ვადების მიხედვით მოთხოვნა შეიძლება იყოს მოკლევადიანი (მიმდინარე) და გრძელვადიანი. ბასს 1-ის „ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა“ თანახმად, ბალანსში ცალკე ცალკე უნდა აისახოს ის ერთიანი თანხები, რომლებიც მისაღები არიან ბალანსის შედგენის დღიდან ერთ წლამდე ვადაში ან ერთი წლის შემდეგ. მოკლევადიანია მოთხოვნა, თუ მისი დაფარვის ვადა ბალანსის შედგენის თარიღიდან ერთ წელს არ აღემატება, ხოლო გრძელვადიანია – როდესაც დაფარვის ვადა ბალანსის შედგენის თარიღიდან ერთ წელს აღემატება. ბალანსში გამოყოფილად აისახება გრძელვადიანი მოთხოვნის მიმდინარე ნაწილი. უიმედო და საეჭვო მოთხოვნების აღრიცხვა, საწარმოში განხორციელდება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად.
--	--

5. სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის (მარაგის) აღრიცხვა

სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების არსი და სტრუქტურა	თავისი საქმიანობის პროცესში იყენებს მატერიალურ აქტივს, რომელიც გამოყენების პროცესში იცვლის სახეს ან შინაარსობრივად განსხვავებული ფორმით წარმოგვიდგება. იმის გამო, რომ იგი დროის მოკლე მონაკვეთში ინარჩუნებს თავის სახეს, ან ხანმოკლე პერიოდში არის საწარმოს საკუთრება, აღრიცხვის მიზნით კლასიფიცირებულია როგორც მიმდინარე აქტივი. სასაქონლო მატერიალური ფასეულობა აქტივის სახით აღირიცხება მანამ, სანამ ცნობილი არ გახდება მათთან დაკავშირებული შემოსავლების მიღება. შემოსავლის მიღების მომენტამდე სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობა აღირიცხება როგორც მარაგი, ამიტომ მარაგი ხშირად ფასეულობის სინონიმად გამოიყენება. სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების აღრიცხვისა და ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახვის წესები დადგენილია ბასს 2-ის მიხედვით. აქტივი, რომელიც თავისი ძირითადი დანიშნულების მიხედვით გრძელვადიან აქტივს წარმოადგენს, თუ მოცემულ კონკრეტულ მომენტში საწარმო სხვა მიზნობრივ დატვირთვას ანიჭებს, მიმდინარე აქტივად განიხილება. მაგალითად, მიწა, შენობა, სატრანსპორტო საშუალება და სხვა მსგავსი აქტივი, რომელიც შეძენილია შემდგომში გაყიდვის მიზნით, წარმოადგენს საქონელს – შესაბამისად სასაქონლო-მატერიალურ მარაგს და არა ძირითად საშუალებას.
--	---

	სასაქონლო–მატერიალური ფასეულობების შემადგენლობაში შედის საქონელი, ნედლეული, მასალები და მზა პროდუქცია. გარდა ამისა, იგი მოიცავს საკუთარი წარმოების ნახევარფაბრიკატებს ან ე.წ. დაუმთავრებელ წარმოებას. ბასს 18-ის მიხედვით სასაქონლო–მატერიალურ ფასეულობას მიეკუთვნება ისეთი მომსახურეობის დანახარჯები, რომლიდანაც საწარმოს შემოსავლები ჯერ არ მიუღია.
სასაქონლო–მატერიალური ფასეულობების შეფასება	ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს სასაქონლო–მატერიალური ფასეულობების ღირებულების განსაზღვრას, რომლის წინაპირობა მათი სწორი შეფასებაა. ბასს 2 –ის თანახმად, სასაქონლო მატერიალური ფასეულობების თავდაპირველი (შემენის დროს) შეფასება ხდება თვითღირებულებით. სასაქონლო–მატერიალური ფასეულობების თვითღირებულების ფორმირება იწყება მათი შეძენიდან. სასაქონლო–მატერიალური ფასეულობების შეძენას, როგორც წესი, საფუძვლად უდევს მომწოდებელსა და მყიდველს შორის დადებული გარიგება, რომელიც ფორმდება კონტრაქტით (ხელშეკრულებით). მასში აისახება მიწოდების ყველა პირობა. შეძენილი სასაქონლო–მატერიალური ფასეულობების თვითღირებულება დგინდება და შემოსავალში აიღება პირველადი დოკუმენტების საფუძველზე. საერთაშორისო სააღრიცხვო პრაქტიკაში სასაქონლო–მატერიალური ფასეულობების მოძრაობის აღრიცხვის ერთ–ერთ უმნიშვნელოვანეს დოკუმენტს წარმოადგენს ანგარიშ–ფაქტურა, ხოლო საქართველოში საქონლის მიღების ძირითადი დოკუმენტია „სასაქონლო ზედნადები“, რომლის გარეშე აკრძალულია საქონლის (ტვირთის) შეძენა, ტრანსპორტირება, შენახვა და რეალიზაცია. მასში ასახულია სასაქონლო–მატერიალური ფასეულობების დასახელება, რაოდენობა, ერთეულის ფასი დღგ–ს და აქციზის ჩათვლით, თანხა და სხვა რეკვიზიტები. კონკრეტულად შპს „2020“-ს აღრიცხვაში , საქმიანობიდან გამომდინარე საზოგადოება აწარმოებს სპეციალური ანგარიშ–ფაქტურის მიღებას, ხოლო სასაქონლო მატერიალური ფასეულობების აღრიცხვისას დამატებით აწარმოებს კანონით დადგენილ ნავთობპროდუქტების საცალო რეალიზაციის

	აღრიცხვის სპეციალურ ჟურნალს , რომელიც აკინძული, დალუქული და დადასტურებულია საქარათველოშ შემოსავლების სამსახურის მიერ. ქვეყნის გარედან იმპორტის გზით მიღებული სასაქონლო–მატერიალური ფასეულობების ამსახველ პირველად დოკუმენტებს წარმოადგენს: ანგარიშ–ფაქტურა (INVOICE) , საერთაშორისო რკინიგზის ზედნადები, ავიაზედნადები, კონოსამენტი (ზღვით გადაზიდვის შემთხვევაში), გემის განტვირთვის გენერალური აქტი და სხვა. სასაქონლო–მატერიალური ფასეულობების თვითღირებულება მოიცავს მათ შეძენასა და გადამუშავებასთან დაკავშირებულ ყველა დანახარჯს, აგრეთვე ამ ფასეულობების სათანადო მდგომარეობაში მოყვანისა და დანიშნულების ადგილამდე ტრანსპორტირების დანახარჯებს.
სასაქონლო–მატერიალური ფასეულობების თვითღირებულების გაანგარიშების მეთოდები.	როგორც უკვე აღინიშნა, ფინანსური ანგარიშგების შედგენისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს სასაქონლო–მატერიალური ფასეულობების შეფასებას. ასევე აუცილებელია მარაგის ზუსტი სიდიდის ცოდნა. საბაზრო ეკონომიკის პირობებში ხშირია ფასების ცვლილება, ისე რომ ერთი და იგივე მატერიალური ფასეულობები შეიძლება შეძენილ იქნეს სხვადასხვა ფასებით. მიუხედავად ამისა, გაცილებით ადვილია შეძენილი სასაქონლო–მატერიალური ფასეულობების , ვიდრე დახარჯული ფასეულობების თვითღირებულების განსაზღვა. ხშირად შეუძლებელია განისაზღვროს კონკრეტულად რომელი მატერიალური ფასეულობები იქნა რეალიზებული (დახარჯული) და რომელი დარჩა ნაშთად მარაგის სახით საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, ამიტომ აუცილებელია განისაზღვროს მატერიალური ფასეულობების გასვლის თანმიმდევრობა. სასაქონლო–მატერიალური ფასეულობების თვითღირებულების გაანგარიშება სხვადასხვა მეთოდით შეიძლება განხორციელდეს, მაგრამ ყველა შემთხვევაში მან უნდა მოგვცეს უტყუარი ინფორმაცია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს მარაგად დარჩენილ და რეალიზებულ ფასეულობებს შორის ხარჯების განაწილების შესახებ. საწარმო იყენებს FIFO მეთოდს. ფიფო (First In, First Out) მეთოდის არსი მდგომარეობს შემდეგში: პირველ რიგში გაიყიდება ის მარაგი, რომელიც პირველად იყო შეძენილი, ან წარმოებული. მარაგის ხარჯვა

	ფასდება შეძენის თანმიმდევრობით, ვიდრე არ იქნება გახარჯული (რეალიზებული) პირველად შეძენილი ფასეულობები. საანგარიშგებო წლის ბოლოს ნაშთად რჩება ბოლოს შეძენილი ფასეულობები, რაც ახლოა მის რეალურ ღირებულებასთან.
სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების აღრიცხვის მეთოდი	მასალის ოპერატიული კონტროლისა და მართვისათვის საჭიროა მარაგის სიდიდის ცოდნა არა მხოლოდ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსათვის, არამედ ნებისმიერი თარიღისათვის. აქედან გამომდინარე, მარაგის აღრიცხვა წარმოებს უწყვეტი (მუდმივი) და პერიოდული აღრიცხვის მეთოდებით. აღნიშნულ შემთხვევაში საწარმო მარაგის აღრიცხვას აწარმოებს – უწყვეტი (მუდმივი) აღრიცხვის მეთოდით. უწყვეტი (მუდმივი) აღრიცხვის მეთოდით მარაგის მოძრაობა, ანუ შესყიდვა და გასვლა (ხარჯვა) აღირიცხება სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების ამსახველ ანგარიშებზე მუდმივად, ყოველდღიურად, ქრონოლოგიური თანმიმდევრობით. აქედან გამომდინარე, მარაგის საბოლოო ნაშთი განისაზღვრება აღრიცხვის მონაცემებით, როგორც თანხობრივად, ისე რაოდენობრივად შემდეგი ფორმულის მეშვეობით: მარაგის საბოლოო ნაშთი = მარაგის საწყისი ნაშთი + შესყიდვები - მარაგის გასვლა(ხარჯვა)
სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების ინვენტარიზაცია	ცნობილია, რომ მთელი მატერიალური ფასეულობები, რომელიც გააჩნია დაწესებულებას, ორგანიზაციას, უნდა იყოს და არის კიდევაც ასახული ბუღალტრულ დოკუმენტაციაში. მაგრამ თვითონ მატერიალური ფასეულობები, ვინაიდან ისინი გამოიყენება ორგანიზაცია-დაწესებულების მიერ, განიცდიან ცვლილებებს: ფუჭდებიან, მოდიან უვარგისობაში, იკარგებიან და ა.შ. იმისათვის, რომ ბუღალტრულ დოკუმენტაციაში მონაცემები შეესაბამებოდეს მატერიალურ ფასეულობათა რეალურ მდგომარეობას, ორგანიზაცია-დაწესებულებაში პერიოდულად ტარდება ინვენტარიზაცია. ინვენტარიზაციის ჩასატარებლად ორგანიზაციაში იქმნება სპეციალური კომისია, რომელშიც სხვა წევრებთან ერთად უნდა შედიოდეს მატერიალურ ფასეულობებზე პასუხისმგებელი პირი. მატერიალურად პასუხისმგებელი პირი არის ის პირი, რომელსაც ეკისრება სრული პასუხისმგებლობა მატერიალურ ფასეულობებზე, მათ შენახვასა და გამოყენებაზე. ორგანიზაციაში შეიძლება იყოს რამდენიმე მატერიალურად პასუხისმგებელი პირი. უნდა აღინიშნოს, რომ ორგანიზაციის ხელმძღვანელი და მთავარი ბუღალტერი მხოლოდ ნაწილობრივ არიან პასუხისმგებელი, ისინი უქმნიან პირობებს ბუღალტერიას სწორი მუშაობისათვის.

	ინვენტარიზაცია, ჩვეულებრივ, წელიწადში ერთხელ ტარდება. მაგრამ არსებობს შემთხვევები, როდესაც ტარდება რიგგარეშე ინვენტარიზაცია, ასეთებია, მაგალითად: მატერიალურად პასუხისმგებელი პირის შეცვლა, სტიქიური უბედურება, ხანძარი, ქურდობა და ა.შ. ინვენტარიზაციას ატარებს სპეციალურად შექმნილი კომისია.
სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების გადაფასება	მარაგის ობიექტური შეფასებისათვის აუცილებელია მათი გადაფასება. გადაფასების შედეგი მოგება ან ზარალი აისახება მარაგის კორექტირების ანგარიშზე. მარაგის გადაფასება შეიძლება განხორციელდეს ინდივიდუალურად მარაგის თითოეული ერთეულისათვის, ჯგუფურად-მარაგის სახეების ან მთლიანად მარაგის საერთო რაოდენობის მიხედვით. უმჯობესია გადაფასება მოხდეს მარაგის თითოეული ერთეულის მიხედვით.

6. ძირითადი საშუალებების აღრიცხვა

ძირითადი საშუალებების ცნება, კლასიფიკაცია, აღიარება და შეფასება.	ძირითადი საშუალებების ცნება, კლასიფიკაცია, აღიარება და შეფასება. ძირითადი საშუალებების აღრიცხვას არეგულირებს ბასს 16 „ძირითადი საშუალებები“. სტანდარტის შესაბამისად, ძირითადი საშუალებები არის გრძელვადიანი მატერიალური აქტივები, რომლებიც წარმოადგენს ფირმის ქონებას და გამოიყენება საქონლის ან მომსახურების საწარმოებლად ან მისაწოდებლად, იჯარით გასაცემად ან ადმინისტრაციული მიზნებისათვის. როგორც უკვე ვიცით, ძირითადი საშუალებების შემადგენლობაში შედი: მიწა, დაუმთავრებელი მშენებლობა, შენობები, ნაგებობები, მანქანა/დანადგარები, ოფისის აღჭურვილობა, ავეჯი და სხვა ინვენტარი, სატრანსპორტო საშუალებები. სტანდარტი ძირითად საშუალებად აღიარებს ისეთ გრძელვადიან მატერიალურ აქტივებს, რომლებიც ერთდროულად აკმაყოფილებენ აღიარების შემდეგ კრიტერიუმებს: • მათი გამოყენებით მოსალოდნელია, რომ ფირმა მომავალში მიიღებს ეკონომიკურ სარგებელს; • ფირმას შეუძლია აქტივის ღირებულების საიმედოდ შეფასება. აღიარება ნიშნავს ძირითადი საშუალებების აღიარების კრიტერიუმებთან შესაბამისობის შემოწმებას და შესაბამისობის დადასტურების შემთხვევაში მის აღრიცხვას კონკრეტულ ანგარიშებზე. დროის მონაკვეთი, რომელშიც ძირითად საშუალებებს შეუძლია მოიტანოს ეკონომიკური
--	---

	სარგებელი, აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადა ეწოდება. სტანდარტით, ერთად შეძენის შემთხვევაშიც კი, მიწა და შენობები განიხილება დამოუკიდებელ აქტივებად და აღიარდება ცალ-ცალკე. მიწას შეუზღუდავი მომსახურების ვადა აქვს, ხოლო შენობებს-შეზღუდული მომსახურების ვადა. ძირითადი საშუალებები თავდაპირველად ფასდება თვითღირებულებით. ძირითადი საშუალებების თვითღირებულებაში შედის: • მისი შესყიდვის ფასი, საბაჟო და დაუბრუნებადი გადასახადების ჩათვლით, სავაჭრო ფასდათმობისა და შეღავათების გარეშე; • ტრანსპორტირებისა და მონტაჟის დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ არის დაკავშირებული აქტივის დანიშნულების ადგილამდე მიტანასთან და სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანასთან; • აქტივის დემონტაჟის, ლიკვიდაციის და ადგილმდებარეობის აღდგენის დანახარჯები თავდაპირველი შეფასებით (დისკონტირებული ღირებულებით), რის ვალდებულებასაც ფირმა იღებს შეძენის მომენტში, ან შემდგომ.
ძირითადი საშუალებების მიღების აღრიცხვა.	ძირითადი საშუალებების შეძენა დასტურდება ანგარიშფაქტურის, სასაქონლო ზედნადების, შესყიდვის აქტის საფუძველზე და ფორმდება „ძირითადი საშუალებების მიღება-ჩაბარების აქტით“, რომელშიც მითითებულია აქტივის ღირებულება და ძირითადი ტექნიკური მახასიათებლები. აქედან გამომდინარე, ძირითადი საშუალება არის დამოუკიდებელი სააღლიცხვო ერთეული, ანუ საინვენტარო ობიექტი, რომელსაც მინიჭებული აქვს საინვენტარო ნომერი. საინვენტარო ობიექტზე იზსნება საინვენტარო ბარათი, სადაც მითითებულია: • ობიექტის დასახელება ტექნიკური მახასიათებლების ჩვენებით; • მწარმოებლის დასახელება; • წარმოების წელი; • საქარხნო ნომერი; • ცვეთის ნორმა; • ადგილმდებარეობა; • შენახვაზე პასუხიმგებელი პირი. ძირითადი საშუალებების მიღების გზები: შეძენა ნაღდი ფულით შეძენა კრედიტით წარმოება საკუთარი ძალებით შეძენა სხვა აქტივებზე გაცვლით მიღება უსასყიდლოდ (ჩუქება, გრანტი). შეძენის გზის მიუხედავად ძირითადი საშუალებების თავდაპირველი შეფასება ხდება თვითღირებულებით.
ძირითადი საშუალებების ცვეთის აღრიცხვა.	ცვეთა არის აქტივის ცვეთადი ღირებულების მოხმარებული ნაწილის სისტემატური განაწილება, მისი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში. ცვეთადი ღირებულება არის აქტივის თვითღირებულება ნარჩენი ღირებულების გამოკლებით. აქტივის ნარჩენი ღირებულება არის შეფასებითი თანხა, რომელსაც ფირმა ამჟამად მიიღებდა მისი რეალიზაციიდან, რეალიზაციასთან დაკავშირებული

	დანახარჯების გამოკლებით ე. ი. ნარჩენ ღირებულებას ცვეთა არ ერიცხება. ცვეთის გაანგარიშებისას უნდა აისახოს აქტივიდან მისაღები ეკონომიკური სარგებლის მიღების ხასიათი. საწარმო ახორციელებს ცვეთის დარიცხვას წრფივი მეთოდით და იყენებს საგადასახადო კოდექსის 111-ე მუხლს. ცვეთის დარიცხვის წრფივი, ანუ თანაბარზომიერი მეთოდის გამოყენება მიზანშეწონილია იმ აქტივების მიმართ, რომლებსაც სასარგებლო მომსახურების მთელი ვადის განმავლობაში მეტნაკლებად თანაბარი ეკონომიკური სარგებელი მოაქვთ. ამ მეთოდის გამოყენებისას ყოველწლიური ცვეთის თანხა გაიანგარიშება ფორმულით: <u>წლიური ცვეთის თანხა = თვითღირებულება-ნარჩენი</u> <u>ღირებულება სასარგებლო მომსახურების ვადა</u>
ძირითადი საშუალებების ექსპლუატაციის ხარჯების აღრიცხვა	ძირითადი საშუალებების შეძენის შემდეგ იწყება მათი გამოყენება, ანუ ექსპლუატაცია, რისთვისაც საჭიროა მათი მოვლა, შენახვა, დაზიანებული ნაწილების შეცვლა და ა.შ. მუშა მდგომარეობის შესანარჩუნებლად. • ძირითადი საშუალებების ექსპლუატაციის ხარჯები • ჩაირთვება აქტივის თვითღირებულებაში (კაპიტალიზდება), თუ ისინი აკმაყოფილებენ აქტივად აღიარების კრიტერიუმებს • აღიარდება პერიოდის ხარჯად, თუ ისინი არ აკმაყოფილებენ აქტივად აღიარების კრიტერიუმებს. სტანდარტის შესაბამისად, ძირითადი საშუალებების ყოველდღიური მომსახურების დანახარჯები მოგება/ზარალის ანგარიშგებაში აღიარდება პერიოდის ხარჯად და აისახება, როგორც „რემონტი და მომსახურება“, ხოლო ძირითად საშუალებებში გაფუჭებული ან ამორტიზირებული ნაწილების შეცვლა გულისხმობს აქტივის საბალანსო ღირებულებაში მათი ღირებულების ჩართვას (კაპიტალიზება), ხოლო შეცვლილი ნაწილის საბალანსო ღირებულების აღიარების შეწყვეტას. ასევე საწარმო იყენებს საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებულ სარემონტო ხარჯების გამოქვითვის 115-ე მუხლს.
ძირითადი საშუალებების გადაფასების აღრიცხვა.	როგორც ვიცით, ძირითადი საშუალებების თავდაპირველი აღიარება ხდება თვითღირებულებით, ხოლო შემდგომ ფირმა სააღრიცხვო პოლიტიკით ირჩევს ძირითადი საშუალებების შეფასების ორი მოდელიდან ერთ-ერთს. ძირითადი საშუალებების შეფასების მოდელები: • თვითღირებულების მოდელი • გადაფასების მოდელი საწარმო იყენებს გადაფასების მოდელს: გადაფასების მოდელის მიხედვით თუ აქტივის რეალური ღირებულება სწრაფად და მნიშვნელოვნად იცვლება უნდა

	მოხდეს მისი ყოველწლიური გადაფასება, ხოლო სტაბილური საბაზრო ფასების მქონე აქტივებისათვის საკმარისია 3-5 წელიწადში ერთხელ გადაფასების ჩატარება. გადაფასების მეთოდები: • პროპორციული/ინდექსაციის მეთოდი • ელიმინირების (იგნორირების) მეთოდი გადაფასების ორივე მეთოდის გამოყენების დროს მიიღება ერთნაირი შედეგი.
ძირითადი საშუალებების აღიარების შეწყვეტის აღრიცხვა.	ძირითადი საშუალებების აღიარება წყდება: • გაყიდვის შემთხვევაში; • ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღარ არის მოსალოდნელი არც გაყიდვიდან, არც გამოყენებიდან. ძირითადი საშუალებების აღიარების შეწყვეტის გზები • გაყიდვა • უსასყიდლოდ გადაცემა • ლიკვიდაცია • დემონტაჟი.

7. არამატერიალური აქტივების აღრიცხვა

არამატერიალური აქტივების ცნება, კლასები, აღიარება და შეფასება.	ბასს 38 თანახმად, არამატერიალური აქტივი არის იდენტიფიცირებადი არაფულადი აქტივი ფიზიკური ფორმის გარეშე. არამატერიალური აქტივების შემადგენლობაში შედის: • ლიცენზია და ფრანშიზი; • კონცესია; • პატენტები, საავტორო და სხვა უფლებები; • გუდვილი; • კომპიუტერული პროგრამები; • სავაჭრო და სასაქონლო ნიშნები; • რეცეპტები (ფორმულები, ტექნოლოგიები, პროექტები); • საცდელ-საკონსტრუქტორო სამუშაოები; • სხვა არამატერიალური აქტივები. აქტივი აღიარდება არამატერიალურ აქტივად, თუ ის აკმაყოფილებს იდენტიფიცირებადობისა და აღიარების კრიტერიუმებს. აღიარების კრიტერიუმებია: • აქტივზე მოსალოდნელია მიკუთვნებადი ეკონომიკური სარგებლის ფირმაში შემოსვლა; • შესაძლებელია აქტივის თვითღირებულების საიმედო შეფასება. აქტივი არის იდენტიფიცირებადი, თუ: • განცალკევებადია, ე.ი. შეიძლება მისი გამოყოფა ფირმიდან და გაყიდვა, გადაცემა, ლიცენზირება, გაქირავება ან გაცვლა; • წარმოიქმნება სახელშეკრულებო ან სხვა იურიდიული უფლებებით. აღიარებული არამატერიალური აქტივი ფასდება თვითღირებულებით. არამატერიალური აქტივის თვითღირებულებაში შედის: შესყიდვის ფასი, იმპორტის მოსაკრებელი, შესყიდვის არადაბრუნებადი გადასახადები შეღავათისა და ფასდათმობის გამოკლებით, აქტივის სამუშაო
--	--

	მდგომარეობაში მოსაყვანად გაწეული პირდაპირი დანახარჯები.
არამატერიალური აქტივების მიღების აღრიცხვა.	არამატერიალური აქტივების მიღების აღსარიცხავად გამოიყენება 2500 „არამატერიალური აქტივები“ ჯგუფის ანგარიშები. მიღება შეიძლება განხორციელდეს: • ცალკე შეძენით; • გრანტით; • გაცვლით; • შეძენით, როგორც საწარმოთა გაერთიანების ნაწილი; • საკუთარი ძალებით წარმოებით. ცალკე შეძენილი არამატერიალური აქტივის შესყიდვისათვის გადახდილი თანხა არის ამ აქტივის რეალური ღირებულება. ამ ღირებულებას დამატებული აქტივის მუშა მდგომარეობაში მოსაყვანად გაწეული პირდაპირი დანახარჯები წარმოადგენს მის თვითღირებულებას. მიღება გრანტით. სახელმწიფო გრანტით მიღებული არამატერიალური აქტივი (საპაერო გადაზიდვების განხორციელების ლიცენზია, მაუწყებლობის ლიცენზია და სხვა) აღიარდება რეალური ღირებულებით ან აქტივის ნომინალურ ღირებულებას დამატებული ნებისმიერი დანახარჯი. მიღება გაცვლით. გაცვლის ოპერაციები აღირიცხება იმის შესაბამისად აქვს თუ არა ოპერაციას კომერციული ან არაკომერციული ხასიათი. ოპერაციების ასახვა ხდება ძირითადი საშუალებების გაცვლის ოპერაციების მსგავსად. შეძენა, როგორც საწარმოს გაერთიანების ნაწილი. ფირმების გაერთიანება არის ცალკეული სამეურნეო ერთეულების გაერთიანება ერთ ანგარიშვალდებულ სამეურნეო ერთეულად. საწარმოთა გაერთიანების შედეგში იგულისხმება, რომ მყიდველი საწარმო იძენს სხვა საწარმოების კონტროლის უფლებას კეთილი ნების საფუძველზე (goodwill). ფასს 3 თანახმად გუდვილი არის საწარმოთა გაერთიანების ღირებულების ნამეტი თანხა მყიდველი საწარმოს წილზე იდენტიფიცირებადი აქტივების და ვალდებულებების წმინდა ღირებულებაში. გუდვილი = საწარმოს შეძენის ღირებულება - შეძენილი წმინდა აქტივების რეალური ღირებულება. არამატერიალური აქტივის წარმოქმნა შესაძლებელია ფირმაშიც. იმისათვის, რომ შესაძლებელი გახდეს ფირმაში წარმოქმნილი არამატერიალური აქტივის აღიარება, უნდა მოხდეს აქტივის წარმოქმნის პროცესის კლასიფიცირება: • სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების ფაზად; • საცდელ საკონსტრუქტორო სამუშაოების ფაზად. სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაო არის ორგინალური და დაგეგმილი გამოკვლევები, რათა განხორციელდეს ახალი სამეცნიერო ან ტექნიკური ცოდნის მიღება. სამეცნიერო კვლევით სამუშაოზე გაწეული დანახარჯები გაწევისთანავე აღიარდება მიმდინარე პერიოდის ხარჯად. საცდელ-

	საკონსტრუქტორო სამუშაოს ფაზაზე სამეცნიერო კვლევის სამუშაოზე დაყრდნობით ხდება არსებითად გაუმჯობესებული მასალების, მოწყობილობების, საქონლის, პროცესების, სისტემების წარმოების დაგეგმვა, პროგნოზირება და საცდელი ნიმუშების დამზადება-ტესტირება.
არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის აღრიცხვა.	არამატერიალურ აქტივებს, როგორც ფიზიკური ფორმის არმქონე გრძელვადიან აქტივებს ერიცხება ამორტიზაცია, თუ აქვთ შეზღუდული სასარგებლო მომსახურების ვადა. განუსაზღვრელი სასარგებლო მომსახურების ვადის არამატერიალურ აქტივებს ამორტიზაცია არ ერიცხება (სამაუწყებლო ლიცენზია, საჰაერო გადაზიდვების უფლება, სავაჭრო ნიშანი, გუდვილი და სხვა.) არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია აღირიცხება 2600 „არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია“ ჯგუფის ანგარიშებზე. ამორტიზაციის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით, იშვიათად წლების ციფრთა ჯამის მეთოდით. განუსაზღვრელი სასარგებლო მომსახურების მქონე არამატერიალურ აქტივებს, რომელსაც მიეკუთვნება გუდვილი, ამორტიზების ნაცვლად უტარდებათ ტესტირება გაუფასურებაზე ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად.
არამატერიალური აქტივების გადაფასების აღრიცხვა.	არამატერიალური აქტივების გადაფასება ხდება ძირითადი საშუალებების გადაფასების მსგავსად თვითღირებულების და გადაფასების მოდელის შესაბამისად. ფირმა სააღრიცხვო პოლიტიკით ირჩევს გადაფასების მოდელს. თვითღირებულების მოდელის არჩევისას არამატერიალური აქტივი საწყისი აღიარების შემდეგ აისახება თვითღირებულებით, რომელსაც უნდა გამოკალდეს აკუმულირებული ამორტიზაციისა და აკუმულირებული გაუფასურების ზარალის სიდიდეები. საზოგადოება იყენებს იდენტურ მეთოდოლოგიას, როგორც ძირითადი საშუალებების გადაფასებისას. გადაფასების მოდელი გულისხმობს ორი მეთოდის გამოყენებას: პროპორციული და ელიმინირების მეთოდებს.
არამატერიალური აქტივების გასვლის აღრიცხვა.	არამატერიალური აქტივების აღიარება უნდა შეწყდეს: • მისი გასვლისა; ან • როდესაც არავითარი მომავალი ეკონომიკური სარგებელი არ არის მოსალოდნელი აქტივის გამოყენებისა და შემდგომი გასვლის შედეგად. აქტივის გასვლის გზები: • გაყიდვა; • ფინანსური იჯარა; • უსასყიდლოდ გადაცემა.

8. ვალდებულებების აღრიცხვა

ვალდებულებების წარმოქმნის საფუძვლები, აღიარება და კლასიფიკაცია.	ვალდებულება არის მიმდინარე პერიოდის მოვალეობა წარმოქმნილი წარსულში მომხდარი სამეურნეო ოპერაციების შედეგად, რაც მოითხოვს ფირმის ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების ფირმიდან გასვლას. ე. ი. ვალდებულება არის სავაჭრო, სასესხო და საგადასახადო ოპერაციების შედეგად წარმოქმნილი ვალი, რომელიც მომავალში უნდა დაიფაროს. სტანდარტის მიხედვით ბუღალტრულ ბალანსში ვალდებულებების ასახვა ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მისი დაფარვა მომავალში გამოიწვევს სარგებელში განივთებული რესურსების გასვლას და შესაძლებელია მისი საიმედო რაოდენობრივი შეფასება-განსაზღვრა. მოკლევადიანი ვალდებულება ბალანსში ფასდება რეალური (საკომპენსაციო) ღირებულებით, ხოლო გრძელვადიანი სესხები და ანარიცხები დისკონტირებული ღირებულებით. ვალდებულებების კლასიფიკაცია: შინაარსისა და წარმოქმნის მიხედვით: • კრედიტორული დავალიანება • სასესხო და სათამასუქო • საგადასახადო • დარიცხული შეფასების მიხედვით: • ფაქტიური • შეფასებითი • პირობითი დაფარვის ვადების მიხედვით: • გრძელვადიანი • მოკლევადიანი
მოკლევადიანი ვალდებულებების აღრიცხვა.	როგორც აღინიშნა, მოკლევადიანია ვალდებულება, რომლის დაფარვის ვადა ბალანსის შედგენის თარიღიდან ერთ წელს არ აღემატება ან მოსალოდნელია მისი დაფარვა ერთი საწარმოო ციკლის განმავლობაში. მოკლევადიანი ვალდებულებების აღსარიცხავად ანგარიშთა გეგმის შესაბამისად გამოიყენება შემდეგი ანგარიშები: 3100 - მოკლევადიანი ვალდებულებები; 3200 - მოკლევადიანი სესხები; 3300 - საგადასახადო ვალდებულებები; 3400 - დარიცხული ვალდებულებები.
გრძელვადიანი ვალდებულებების აღრიცხვა.	გრძელვადიანია ვალდებულება, რომლის დაფარვის ვადა ბალანსის შედგენის დღიდან ერთ წელს ან ერთ საწარმოო ციკლს აღემატება. მისი დამახასიათებელი თავისებურებაა ძირითად თანხასთან ერთად პროცენტის გადახდა.

	გრძელვადიანი სასესხო ვალდებულებები აღირიცხება 4100 ჯგუფის ანგარიშებზე.
--	---